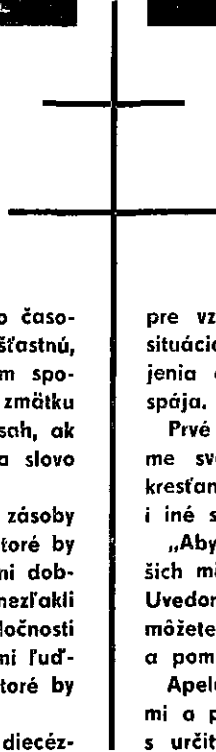

SLOVO

ČASOPIS
GRÉCKOKATOLÍKOV

Ročník I. • Číslo 1—2

JÚL—AUGUST 1969

Dnes vstupujeme na stránkach nášho diecézneho časopisu „SLOVO“ pred Vás s túžbou spoluvytvárať šťastnú, harmonicky konsolidovanú spoločnosť, predovšetkým spoločnosť veriacich ľudí. A hľa koľko rozdielov a zmätku môže vzniknúť, ak sa vkladá do slova Boh iný obsah, ak sa vkladá do slova kresťan rôzny zmysel a ak sa slovo Cirkve rôzne chápe.

Druhý Vatikánsky koncil skoncentroval všetky zásoby intelektuálnych kapacít, aby našiel vhodné slovo, ktoré by bolo základom pre plodný dialóg so všetkými ľuďmi dobrej vôle. Nebola to ľahká úloha, ale predsa sa nezľakli a pokúsili sa nájsť v súčasnej pluralistickej spoločnosti také slovo, ktoré by bolo jednako chápané všetkými ľuďmi dobrej vôle. A my tiež chceme hľadať slovo, ktoré by sa stalo slovom blahej zvesti.

Práve preto na prvých stránkach našich dvoch diecéznych časopisov obraciame sa na Vás s naliehavou výzvou nájsť spoločný jazyk so všetkými spoluobčanmi a predovšetkým s tými, s ktorými sa denne stretávame a s ktorými máme spoločne riešiť napätia a nedorozumenia.

Už táto úloha sama, napriek všetkým nezhodám, nás zjednocuje, lebo my gréckokatolíci, ale tiež i pravoslávna cirkev stojíme pred ťažkou úlohou: nájsť spoločnú bázu

pre vzájomné porozumenie a pomoc. Vieme dobre, že situácia, ktorú sme zdedili zanechala nám stopy rozdvajenia a práve preto musíme vychádzať z toho čo nás spája.

Prvé veľké slovo, naše spoločné slovo, ktorým vyjadrujeme svoju najväčšiu myšlienku je slovo BOH. I slovo kresťan je nám spoločné. A sú nielen mnohé slová, ale i iné skutočnosti, ktoré nás spájajú.

„Aby všetci jedno boli...“, bolo zmyslom utrpenia našich minulých rokov a je zmyslom i dnešnej našej práce. Uvedomujeme si tiež slová Spasiteľove: „Bez o mňa nemôžete nič urobiť“ preto je potrebná zvláštna milosť a pomoc Božia pre tieto podujatia.

Apelujeme na Vás, aby ste sa s nami spojili modlitbami a pochopením. Je isté, že realizácia bude možná len s určitými zárukami. Pozeráme sa s dôverou na všetky ťažkosti a dúfame, že u štátnych orgánov, ktoré nám pomáhali obnoviť náš náboženský život, nájdeme plné pochopenie.

Prosíme všetkých Vás o podporu, hlavne o podporu v modlitbách a o dôveru

Vaši v Christu:

biskup Vasíľ a Ordinár Ján

SLOVO K SLOVU

Prvé slovo SLOVA je obťažené úprimnou, hlbokou vďakou. Vďakou predovšetkým. Bože náš, boli sme nemí — ako Zachariáš, pochybujúci otec Jána Krstiteľa — a zmiľoval si sa nad nami. Ponúkaš nám dosku, na ktorú máme napísať Tvoje meno a mená našich detí. Áno, tento časopis o predovšetkým on, má formovať nové gréckokatolícke pokolenie.

Nazvali sme ho SLOVOM. Nie náhodou: SLOVO bolo na počiatku čohokoľvek (iskone b'e SLOVO). S týmto prvotným významom, s NIM a v NOM, v mene a s menom vteleného SLOVA, s dôverou v ukrižovaného Spasiteľa začíname. Nech prispieva na jeho väčšiu slávu a na česť jeho presvätej Matky Márie, ktorá je i našou Matkou. Nech svojich čitateľov privádza na cestu spásy.

Na počiatku slovanskej kultúrnosti vôbec Konštantín — sv. Cyril napísal prvé slovanské slovo, ktoré znelo — SLOVO. Náš časopis vychádza v roku celosvetových osláv 1100-výročia úmrtia tohto duchovného génia Slovanstva. Či sa priamo nenúka, aby v názve v skratke pripomínal obsah cyrilometodskej misie? Aj tento časopis nech bude svedkom nášho príhľasu k odkazu dvoch slávnych bratov zo Solúna.

V úvodoch sa obyčajne vypočítavajú ťažkosti, analyzuje sa situácia — a na nich sa ako náplasť kladú predsavzatia, formulujú úlohy. A to všetko sa volá program. My sa neopovažujeme vyratávať všetky naše bolesti. Sú mno-

hé, hlboké, bolestivé. Veríme v pomoc Božiu, ktorá tak citeľne asistovala našim krokom v nedávnej minulosti, nádejame sa na Toho, do ktorého sme investovali celú našu lásku. To je náš program.

Predstavme si túto nešťastnú situáciu: človek by nepoznal slovo. Nádoba jeho srdca by bola uzavretá, akoby zakliata. Nevedel by sa modliť, ani spievať ani tešiť by sa nevedel, nevedel by sa vyžalovať ani prosiť, nedokázal by sa jeden k druhému priblížiť. Každý jedinec by bol chladno uzamknutý. My našim SLOVOM otvorí sa chceme: Bohu i jeden druhému. Bohu sa v našom časopise žalovať budeme, tu mu chceme vysloviť náš obdiv, i lásku, i prosbu mu vypovedať. Jeden druhému chceme výjsť v ústrety. So SLOVOM sa chceme obrátiť jeden na druhého.

Slovom v našom SLOVE chceme viesť dialóg. So všetkými ľuďmi dobrej vôle. V ňom chceme vysloviť uznanie každej hodnote bez ohľadu na pôvod.

Obraciame sa na vás, naši milí i verní i statoční veriaci, i k vám, naši priaznivci, i ku všetkým ostatným, ktorých chceme pojať do našej rozradostnenej lásky. Vaše osudy, gréckokatolícki kňazi, sú skondenzovaným symbolom udalostí posledných desaťročí. Boli ste uvedomelým prvkom. Všetci sa vráťme k našim náboženským zdrojom, ad fontes, ku kontemplácii, k modlitbe, k Bohu, k milosti. K nádeji sa vráťme spriahnutej s vierou a láskou. Pred Bohom je jedinou platnou mincou obeta. A tá sa nám dnes núka vrchovate. Naučme sa byť pokorní.

Premnoho sa hrdie človeku na povedanke. O Bohu sa žiada hovoriť i o človekovi; prinášať vieroučné i mravo-

učné materiály, riešiť pastoračné otázky; prisvojovať si myšlienky i celú náuku Koncilu, oboznamovať s pokoncilovým cirkevným i teologickým hnutím; ochotne prijímať všetky šlachetné snahy súčasného ľudstva; v náročnej podobe nastoľovať a riešiť špecificky naše témy: duchovný život, otázky nášho obradu, liturgie, tradície, histórie, poslania v Cirkvi, v národe, v rodine; obracať sa na ľud Boží, na mládež, poskytnúť priestory pre kňazov... Otázky, nastolené na tomto mieste, sa musia rešpektovať pri formovaní štruktúry SLOVA (rubriky, náplň).

Isteže čas i trepezlivosť vyriešia mnoho. Nesmieme sa však hnať za lacnými úspechmi, za rýchlymi výsledkami, za tým, aby nás každý chválil. Nepomôžu ani veľké slová ani okružle gestá, ani tvorenie sa, ani diplomacia,

ani taktika. Najmä však nám uškodí, ak budeme sledovať mimonáboženské ciele. Pomôže nám iba pokorná služba, pocit zodpovednosti. A veci nazývať svojimi menami.

Slovenské SLOVO a rusínsko-ukrajinský BLAHOVISTNIK má zjednocovať všetkých gréckokatolíkov a ich priaznivcov. Umožnia nám uvedomiť si, že sme mnohí že sme živí a máme chuť do života. Majú zjednocovať ľudí, ich srdcia i duše, ich slová i mienky, ich ciele i úlohy. Majú iným ukazovať, čím sme.

Naša Cirkev prežila búrku; uvedomme si však, že táto skutočnosť nesmie byť chápaná ako dišpenz, ako ospravedlnenie, ako úľava z náročnosti. Práve naopak: minulosť nás zaväzuje tak ako nás zaväzuje budúcnosť.

V mene Božom a na jeho väčšiu slávu...

Pane, Bože môj, vyslyš moju modlitbu a zachovaj verné ti stádo, ktorému si bol ustanovil mňa nehodného a nesúceho služobníka za predstaveného. Zveľaď cirkev svoju počtom, všetkých zoskup v jednote Ducha a učiň ich výborným ľudom, ktorý jednako zmýšľa o pravej viere tvojej a vdýchni im do srdca slovo svojej náuky.
(Sv. Cyril)

LITURGICKÝ A DUCHOVNÝ ŽIVOT

LITURGICKÝ KALENDÁR

6. august

Preobrazenie Hospodne — Premenenie Pána

Pane, dobre nám je tu. Ak chceš, postavím tu tri stánky, tebe jeden, Mojžišovi jeden a Eliášovi jeden. (Mt.)

Pane, daj, aby som bol vždy u teba a pri tebe, aby som vždy plnil tvoju svätú vôľu, aby som raz tiež mohol povedať: Pane, dobre mi je tu.

15. august

Uspenie — Nanebovzatie

Pane, nedbáš o to, že moja sestra necháva ma samotnú poslúžovať? Povedz jej, nech mi pomôže. Ale Pán jej povedal: Marta, Marta, staráš sa a znepokojuješ o mnohé veci, kým jedno je potrebné. (Lk)

Pane, daj aby som predovšetkým hľadal to, čo je tvoje, aby som nelipol na hmotných veciach, ale hľadal predovšetkým kráľovstvo nebeské.

29. august

Usiknovenie Joanna Krestiteľa — Sťatie sv. Jána Krstiteľa

On (Kristus) musí sa zveľaďovať, mňa musí ubúdať. (Jn)

Pane, pomôž aj mne, svojmu nehodnému služobníkovi, nasledovať Ťa. Chcem kráčať za tebou vždy, aj keby som za to musel prinášať obety.

PIESEŇ

Jozef Buday

Oslavujem Tvoje cesty Pane
ktoré ma vedú i keď ich
zasypali púšťou
a Tvoje chrámy, ktoré sú
velebné a krásne
i keď sú v rozvalinách a kvília
nad nimi vetry
Tvoje vesmírne stĺpy ktoré
nevidia moje oči
ale duša moja
a na ktorých stoja všetky
nebeské klenby

NAŠU LITURGIU SI VŠÍMAJÚ

V Belgicku, v osade Chevetogne (Šev'toň), od roku 1939 žijú benediktíni, pochádzajúci z 13 národností. Zmyslom ich misie je študovať duchovné hodnoty východného kresťanstva, ale najmä žiť — doslova — východnú liturgiu. História o život tejto iste jedinečnej komunity je nanajvýš zaujímavá. Anticipovali vývoj v Cirkvi, totiž tú skutočnosť, ktorá je dnes taká zrejmalá a pre nás výnimočne povzbudivá: nádejné obnovenie Cirkvi — vo všetkých oblastiach — nemôže nastať bez prijatia mimoriadne veľkých a kladných prvkov tak východnej teológie, histórie, ako aj, a to predovšetkým, východnej liturgie. Teda liturgie, ktorej nositeľmi sme aj my.

Poľská redaktorka Halina Bortnowska poodhaľuje nám štrbinu do života týchto obdivovateľov východnej spirituality. V mnohých aspektoch je poučná aj pre nás.

„Schádzame do krypty kostola na večerňu. Pred cárskymi vrátami je tmavá silueta mnícha, ktorý sa z času na čas ukláňa k zemi v starodávnej poklone.

Trblietajúce svetlo výkrája z tmy obrysy fresiek, namaľovaných na stene: proroci, evanjelisti, anjeli, Kristus-Pantokrator, Panna Mária, modliaca sa za Cirkev a medzi cherubínmi predstavujúca Cirkev, ktorá nás v triumfálnom pochode predišla.

Chór je v bočnej lodi: skupinka mníchov sústredených pri knihách, ktoré sú rozložené na divnom šesťbokom pulpite.

Recitácia prechádza do spevu a zmĺka prerušená prosebným „Amiň“. Nanovo sa začína, odpovedajú jej hlasy zo zatvoreného priestoru. Diak, oblečený do splývajúceho rúcha, prechádza pomedzi nás s rozzeravenou kadidelnicou. Počúvam, nerozumiem slovám, ale z času na čas trafím na koreň našej vlastnej reči. V jej zvuku, v melódii i v kadencii je zdanie blízkej nám mäkkosti i sily, sladkosť. Hoci slovám nerozumiem, predsa viem, že sú to vyznania i prosby, že duša v nich odpočívajú a náhli sa na stretnutie. Vtom sa zlatom blikotajúce a kameňmi vykladané cárské dvere otvárajú. Osamelý hlas, vášnivý a čistý, opakuje nekončiacu sa vyzvanie. Hospodi, pomiluj, pomiluj.“

Človeku sa tu nevdojak núkajú viaceré otázky. Ako to, že ľudia západnej kultúry postrehujú u nás hodnoty, ktorým neváhajú zasvätiť celý život? A ako to, že my, ich nositelia, sme k nim tak ľahostajní a nečujní? Prečo náš zrak neuprieme na naše krásy a prečo náš sluch nevie vychutnať naše melódie?

V tichom zamyslení lúskajme slová východnej liturgie a v modlitbovom sústredení započúvajme sa do našich melódii...

Veľký priateľ gréckokatolíkov, pražský apoštolský administrátor otec biskup dr. František Tomášek sa 30. júna 1969 dožil 70 rokov. Vďaka gréckokatolíci mu pri tomto vzácnom jubileu vyprosujú mnoho Božích požehnaní. **Mnogaja blagaja leta!**

11. mája 1969 Otec biskup dr. Vasíl Hopko vysvätil v Prešove na kňazov Mikuláša Čečku (primície mal 18. V. 1969 v Piskorovciach), Alexeja Janočku (18. V. 1969 — Košice), Pavla Kompéru (18. V. 1969 — Humenský Rokytov), Jána Parnahaja (18. V. 1969 — Sečovce), Vladimíra Poláčka (25. V. 1969 — Olomouc), Juraja Rinika (18. V. 1969 — Humenné), Michala Vasíla (25. V. 1969 — Vehec) a Otokara Zimu (18. V. 1969 — Štefanovce). — Pre novokňazov vyprosujeme mnoho milostí. Ich odhodlanie je povzbudivé: v dnešnom zhmotárčenom svete sú svedkami prítomnosti Božieho hlasu — povolania. Pre novoorganizovanú diecézu sú veľkou pomocou. — **Mnogaja blagaja leta!**

Žiť uprostred sveta, ale neúžiť po jeho radoostiach; deliť sa s každou rodinou o radosť i žiaľ, ale napriek tomu nepatriť úplne nijakej rodine; mať skúsenosť s každým utrpením; vnikáť do všetkých tajomstiev; obväzovať všetky rany; ísť od ľudí k Bohu a prednášať mu ich prosby; vracáť sa od Boha k ľuďom a prinášať im jeho odpustenie a nádej, mať srdce, ktoré by celé horelo láskou, ale také srdce, zocelené čistotou. Poučovať a odpúšťať, tešiť a žehnať. Aký to život, môj Pane! A taký je váš život, kňazi Kristovi.

Lacordaire

MNOGAJA BLAGAJA LETA

O. Ján Hirka, ordinár Gréckokatolíckej diecézy v Prešove ad interim sa narodil 16. nov. 1923 v Abranovciach pri Prešove. Študoval na gréckokatolíckom gymnáziu v Prešove, kde v roku 1944 maturoval. Teologické štúdiá absolvoval v Prešove a v Prahe. V roku 1949 bol O. biskupom dr. Vasíľom Hopkom vysvätený za kňaza. Začas pracoval v biskupskej kancelárii v Prešove. Po roku 1950 pracoval ako robotník, neskôr ako elektroinštalatér. V poslednom období bol gréckokatolíckym farárom v Prešove. Úrad ordinára prevzal 2. apríla 1969.

LIST SV. FRANTIŠKA XAVERSKEHO

15. januára 1544 sv. František Xaverský poslal svojim spolubratom do Rima list, v ktorom sa odzrkadľuje celá zápalistá duša veľkého apoštola Dalekého východu. List sa veľmi rýchlo rozšíril. Slávny španielsky kazateľ tej doby Hortiz poznamenal, že František týmto listom urobil v Španielsku a v Portugalsku toľko dobra, ako svojim pôsobením v Indii. Myšlienky listu rozpálili ideály mnohých mladíkov. A ukázali im cestu služby Kristovi i dušiam.

„V týchto častiach sveta (India) sa mnohí nestanú kresťanmi: jedne preto, že niet tých, ktorí by sa venovali nábožným a svätým veciam. Mnoho ráz sa mi žiada zísť na európske učilišťa, zvlášť na parížsku univerzitu a ako človek, ktorý stratil zdravý úsudok, tam, na Sorbonne, voláť z plného hrdla na tých, ktorí viac túžia po vede ako po tom, aby ju využili v prospech iných. Koľko duší sa nedostáva do večnej slávy a padá do pekla pre ich nedbalosť! Keby sa počas štúdia literatúry zamysleli aj nad zodpovednosťou, ktorú Boh, náš Pán, bude od nich požadovať aj za talent, ktorý im dal, hľadám mnohí by sa odhodlali urobiť duchovné cvičenia, aby spoznali a vo svojich dušiach zacítili vôľu Božiu a viac išli za ňou ako za svojimi vlastnými náklonnosťami hovoriac: „Hlza, tu som, Pane! Čo chceš, aby som robil? Pošli ma, kam chceš, — ak to bude treba, hoc aj do Indie!“ O čo šťastnejšie by žili a o koľko s väčšou nádejou v milosrdenstvo Božie by umierali a dostavili sa na osobitný súd, ktorému nik nemôže uniknúť! „Pane, päť talentov si mi dal, ešte päť iných som získal.“ Obávam sa, že mnohí z tých, ktorí študujú na univerzitách, študujú iba preto, aby dosiahli hodností, benefícií alebo biskupské úrady... Mám naozaj pokušenie napísať parížskej univerzite alebo aspoň nášmu Magistrovi, koľko miliónov pohanov by sa stalo kresťanmi, len keby bolo pracovníkov, ktorí by nehľadali svoje, ale čo je Kristovo. Je tak obrovský zástup tých, ktorí sa v tejto krajine obracajú na vieru Kristovu, že veľa ráz ma bolia ruky od krštenia a celkom strácam hlas od ustavičného opakovania Verím a Desatora a iných modlitieb v ich jazyku.“

Sme presvedčení, že nie je potrebný ani komentár k listu ani domyselné aplikácie jeho myšlienok. Je neustále aktuálny, tak ako je trvalo platný vzdych Spasiteľov: „Lúto mi je zástupu, lebo, hľa, ... nemajú čo jesť.“ (Mk 8, 3). Bo stále pravdivý je Jeho výrok: „Žatva je síce veľká, ale robotníkov málo.“ (Mt 9, 37; Lk 10, 2).

Koľko duchovných potrieb má môj sused, človek, ktorého stretám na ulici, žiak zo školy nášho mestečka?

KTO UHASÍ ICH SMÄD. KTO IM PODÁ SMITKU CHLEBA?

Svätý Otec Pavol VI. prijal ordinára Gréckokatolíckej diecézy v Prešove a. Jána Hirku

ODPUSTENIE SKRZE MÁRIU

Výňatok z Nazaretského denníka, ktorý napísal profesor teológie dijonského seminára Paul Gauthier. Do Nazareta ho pozval gréckokatolícky biskup Georges Hakim. Otec Gauthier chcel realizovať myšlienku, ktorá je formulovaná v úvode jeho knihy: „Svet dnešných chudobných možno priviesť k Pánovi len prostredníctvom svedkov, ktorí sú ochotní celkom sa ponoriť do ich sveta“.

Mária vstupuje do môjho života rozhodujúcim spôsobom – a vedie ma k sebe, do svojej dedinky. Práve dnes, 8. decembra, mi o nej rozpráva Percy, Juhoafričan, študent z Oxfordu a jeho snúbenica Ruth, ktorá sa narodila v Jeruzaleme. Je učiteľkou tanca. Hneď na začiatku a bez zábran sa mi Percy prihovára: „Prečo Panna Mária zaujíma vo vašom náboženstve také významné miesto?“ Táto otázka ma prekvapuje, a preto sa ho pýtam: „Prečo mi dávate túto otázku práve vy, keď nie ste ani kresťanom, a nehlásite sa ani k inému náboženstvu?“

Percy mi vážne vysvetľuje: „Študoval som rozličné náboženstvá a premýšľal som o nich. Ždá sa mi, že iba to náboženstvo je pravdivé, v ktorom odpustenie je prvým krokom človeka k Bohu. Lebo Boh je svätý a človek hriešny. To znamená, že ak človek chce prísť k Bohu, musí najprv dosiahnuť odpustenie. Postrehol som však aj to, že ak sa človek obráti na ženu, ľahšie dosiahne odpustenie. Najmä ak tá žena je matkou, a tým skôr, ak je tá žena jeho matkou. A pretože ľudské skutočnosti majú zmysel iba vo vzťahu ku skutočnostiam duchovným, usudzoval som, že i v náboženstve to bude takisto. Domnievam sa, že iba to náboženstvo je pravé, v ktorom človek dosahuje odpustenie prostredníctvom matky. Či vo vašom náboženstve nespĺňa práve túto úlohu Matka Božia?“

A aby to bolo ešte presnejšie, Ruth dodáva: „Tak sme totiž o tejto veci uvažovali, keď sme navštívili Notre-Dame v Paríži. Nie však ako turisti, ale aby sme sa v ňom pomodlili.“

ISTEŽE PRE KAŽDÝ NÁROD NIET SPASITELNEJŠEJ UDALOSTI, NIET VÝZNAČNEJŠIEHO DOBRODENIA, AKO KEĎ V LŮČOCH SLNKA SPRAVODLIVOSTI ZAŽIARI ZÁSTUPOM SVETLO EVANJELIA, A TAK SA PRI-DRUŽIA KU KREŠŤANSKEJ VOSPOLNOSTI

Ján XXIII. v apoštolskom liste biskupom slovanských národov Magnifici eventus 1963.

CYRILOMETODEJSKÝ ODKAZ A GRÉCKOKATOLÍCI

V časopise, ktorý vo všeobecnosti venujeme odkazu sv. Cyrila a Metoda a v jeho prvom čísle, ktoré je zvlášť venované 1100. výročiu úmrtia Konštantina-Cyrila, môžeme vysloviť túto základnú tézu: Gréckokatolíci si do dnešného dňa uchovali najviac z prvkov cyrilometodejského dedičstva. Túto skutočnosť možno povedať aj ináč: podstatné, charakteristické prvky dnešných gréckokatolíkov boli sformulované už sv. Cyrilom a Metodom. Ktoré to boli prvky, ktoré to prvky sú, v zásade vieme.

1. Je to kresťanskokatolícka viera, ktorú bratia zo Solúna našim predkom priniesli, vyučili ich v nej, a – veríme – ako patróni dbali, aby počas vekov neochabla.

2. Rímskeho biskupa – Pápeža uznávali za hlavu viditeľnej Cirkvi, dali nám príklad poslušnosti voči nemu a podriaďovali sa jeho nariadeniam.

3. Konštantin-Cyriľ preložil byzantskú liturgiu do vtedajšej slovanskej reči, oboja bratia túto liturgiu v Ríme obhájili a získali pre ňu schválenie.

Náš vzťah k Cyrilovi a Metodovi nechceme a nesmieme vyčerpávať iba konštatáciami. Na tomto mieste nie je účelné vypočítavať ani to, kto ešte a v akej miere je nositeľom vyššie spomínaných prvkov. My k oboj bratom chceme zaujať náboženský postoj. Chceme byť živými svedkami ich živého duchovno-náboženského odkazu.

Kristus bol v centre života a myšlienok našich apoštolov. Ich duše boli do Neho ponorené. On ich hnal – ako kedysi Pavla – do našich končín. Aj do Rima. On ich sprevádzal po neschodných cestách. On im dal sil s pre-

a naša zem
ktorú milujem
Tvoje slnečné oči ktorými
hľadia deti
a ktoré sa zablesknú i v očiach
zlosynov
keď sú opustení a keď sa stroja
vykonať strašné činy
Oslavujem Tvoju skrytosť i keď
Ťa potrebujem vidieť
lebo takto Ťa lepšie vidím
srdcom
Tvoju nesmiernu silu ktorú nikto
nevážil od vekov
a nestihne ju zväziť nikdy lebo
sú slabé ľudské váhy
Tvoju silu ktorú si skryl pred
nami ako otec lásku
Tvoj dych ktorý voláme tu život.
a ktorý vanie vo vetre a mori
a v súši
a ktorý tiká na hodinách času
a v našich srdciach búši
Tvoj všadeprítomný hlas ktorý
nemôžu zachytiť naše stroje
a naše zvukové pásy
a ktorý vo veľkých vesmírnych
priestoroch a tichu

Spieva
a Vraví
ktorému rozumie každé dieťa
a každý kvet
Tvoje oltáre ktoré už ani
v múzeách nie sú
lebo sa za ne hanbia ľudia
Tvoje rozbité oltáre
a vyhasnuté svetlá
oslavujem Pane
Tvoje ulice na ktorých Ťa ne-
môžu nájsť a nepočuť Tvoje
meno a z ktorých zmietajú ve-
riacich jak smeti do kanálov a
stôk Tvoje staré zákony ktoré sa
v kvetoch a vo hviezdach smejú
ako slnko
a ako deti
a Tvoje jesenné dažde
a predvianočné hmlý
a sneh
Oslavujem Ťa Pane
v katakombách dvadsiateho

veku
i keby zostal som tu sám
Tvoje svetlo
a Tvoj chrám
oslavujem Pane!

ČERSTVÉ HROBY

28. januára t. r. zomrel v 86. roku života a v 60. roku kňazského života dekan v. v. o. Ján V. Malinič. Narodil sa v roku 1883 v Choňkoviach. Po kňazskej vysviacke v roku 1909 pôsobil v Kňahini, Úbreži a od roku 1946 v Novom Ruskove. Telesné pozostatky zosnulého odpočívajú na cintoríne v Šamoríne.

20. februára t. r. zomrel v 68. roku života a v 40. roku kňazstva dekan-farár v. v. o. Vojtech Molčan. Narodil sa v Ďurďoši, za kňaza bol vysvätený v roku 1929. Pôsobil v Lilove a Kružlovej. Pochovaný je v Solivare.

24. februára t. r. zomrel v kňazskom domove na Moravci u Perštyňa o. Stanislav Nekula. Narodil sa v roku 1887 v Lipníku na Morave. V roku 1907 vstúpil do rehole redemptoristov. Za kňaza bol vysvätený v roku 1913. Obľúbil si východný obrad a po jeho prijatí pôsobil na východnom Slovensku. Naši veriaci ho poznajú pod rehoľným menom o. Mikuláš.

7. marca t. r. zomrel farár-biskupský radca o. Georgij Podhajeczký. Narodil sa v roku 1906 v Pichnom. Pôsobil na viacerých miestach, ako v Čertižnom, Šapinci a i. Odpočíva na cintoríne v Košickom Klečenove.

Otec biskup dr. Vasif Hopko na odpuste v Levoči

Na levočskom odpuste dňa 5. a 6. júla t. r., ktorý bol holdom pamiatke nášho sv. vierozvestca privítali relikvie sv. Cyrila. Relikvie, ktoré sú majetkom spišskej diecézy, sú časťou ramena sv. Cyrila. Gréckokatolícku sv. Liturgiu celebraval ordinár Otec Ján Hírka, ktorý predniesol aj príležitostnú kázeň.

kvapivou ľahkosťou prekonať množstvo trampôt, tak morálno-psychických ako aj telesných (zaujímavé: v ich životopisoch sa o ťažkostiach nehovori). Končne On to bol, ktorý svojou štedrou milosťou požehnával ich kroky.

Žiť v Kristovi a s Kristom — to je odkaz Cyrila a Metoda, ktorých tak priľhavo nazývame našimi vierozvestcami. To je tá nepretrhnutá niť, ktorú všetky generácie našich predkov starostlivo strážili. Ten otcovský poklad viery. Čo pre nás znamená? Konvenciu? Či iba gesto, životný postoj, filozofickú formulku? Iba niečo zo starého haraburdia?

Ani si neuvedomujeme, v akom poplašnom zmysle si naša doba podáva ruky s dobou cyrilometodejskou. Pre veľkú vieru dvaja apoštoli necitili ani veľké obete. Mnohí z nás sa pre malé nepohodlie s prekvapivou ľahostajnosťou vzdávajú viery. Vyzliekame sa z nej ako z nepohodlného obleku.

A tak nečudo, že sv. Cyril a Metod sa čím ďalej tým viac stávajú iba historickou, jazykovednou či organizačnou rekvizitou.

Uvedomme si, že Cyrila a Metoda možno vzkriesiť, oživiť iba v oblasti náboženskej. Slová, akokoľvek učené, ich nevzkriesia.

Zamyslíme sa aj nad našou liturgiou, pôvodom byzantskou, ktorú Konštantín-Cyril preložil do živého slovanského jazyka (iba z dnešného hľadiska hovoríme o starosloviančine). Najmä týmto činom získal našich predkov pre kresťanskú vieru. Tých, ktorých nedokázali získať nezrozumiteľní nemeckí misionári. Preto akým nedorozumením by bolo brániť nezrozumiteľnosť liturgie a odvolávať sa na sv. Cyrila! Nielenže Cyrila nepochopil, ale nechápe ani podstatu vecí ten, kto nerozlišuje vieru od obradu a obrad od liturgického jazyka. Cyril sa nikdy nezriekol svojej viery: história však hovorí, že podľa potreby slúžil v byzantskom (východnom) i západnom obrade. Nikdy ho nikto neobviňoval zo zrady viery len preto, že v Carigrade používal za liturgický jazyk gréčtinu (ani nie slovanský jazyk), kým na Veľkej Morave, u našich predkov, liturgizoval v zrozumiteľnom jazyku slovanskom.

Gréckokatolíci chcú byť živými svedkami živého duchovno-náboženského odkazu sv. Cyrila a Metoda.

BIELY MUŽ

(Pamiatke sv. Cyrila.)

Raz ráno prechádzal popri potoku muž. Bol oblečený v bielom rúchu. V rúchu z bieleho lanového plátna, ktoré voňalo slnkom a zemou, odkiaľ pochádzal.

Vravel proti všetkým zvyklostiam a názorom ľudí, ktorí ho počúvali. Bol to ako hlas vetra, ktorý šumí, ale ktorý nikomu nič nevraví. — Kým nebudete dávať seba, nič nedostanete! — vravel biely muž. A čítal príbehy, o ktorých učení vraveli, že sú síce zaujímavé, ale nereálne a hlúpe.

Lebo ako možno hovoriť, že za úder sa podáva ruka a za krivdu sa neodpláca. A ako možno uraviť, že muž, ktorý siaha na môj život, je mojím bratom?! Alebo, že niet hraníc na tejto zemi, je len jeden dom a jeden dvor a všetky deti a všetci ľudia sú bratia, že tých, čo vraždia a sú zavraždení porodila jedna mať, a brata musíme milovať. Na tomto zákone uraj visí celý vesmír: slnko i zem a všetky hviezdy a osudy všetkých ľudí. Kto strieľa proti sebe, koho zabije?

A pretože jeho reči boli silné a ich účinok nekontrolovateľný, chceli siahnuť i na jeho život. A keď ho začali zuliekať, aby ho potupili, začalo sa stmievať. A keď roztrhali jeho rúcho, nastala tma.

A pretože tma je maskou smrti a nič v nej nehreje a nerastie, tí, čo ho počúvali, úžasli, lebo tmu dávali do súvislosti s bielym mužom.

A keď nenastával deň a pustli polia a ľudia sa stávali rovnými vo svojej opustenosti a bezradnosti, akýsi bezvýznamný človek pozbieral zdrapy jeho rúcha, doniesol ich na námestie, na ktorom biely muž kázal a na ktorom smútil nekonečný dav ľudí, a hľa, začalo svitať a rozodnievať sa. A uprostred námestia stál znovu biely muž, teplo sa usmieval a vravel:

— „Aj tma je dobrá na to, aby poučila ľudí, aké dobré je svetlo a aký dobrý je deň.“

A tí, čo bývajú pri potoku, vraveli, že popri ňom prechádzal bosý muž v bielom rúchu a jeho tvár bola ako kus bieleho chleba a jeho oči ako oči detí.

A ryby, ktoré večne mlčia, ho hlasito pozdravovali. A cesta voňala slnkom a lanom ako zem, z ktorej pochádzal.

Josef Komora

POSOLSTVO ROBOTNÍKOM

Skôr, ako sa Otcovia II. vatikánskeho koncilu rozišli do svojich domovov, slávnostným spôsobom sa obrátili na vládcov, na mysliteľov i vedcov, na umelcov, na robotníkov, na ženy, na úbohých a trpiacich, konečne aj na mladých s posolstvami. Vysvetľujú im, že Kristus prišiel ich spasiť a Cirkev ich chce k tomu viesť. Tieto posolstvá postupne uverejníme. Začneme posolstvom k robotníkom:

— *Dôverujte Cirkvi, ktorá vás miluje* —

My, katolícki biskupi z piatich kontinentov, sme na Koncile medziiným rozmýšľali aj o vážnych problémoch, ktoré znepokojujú svedomie ľudstva: o hospodárskych a sociálnych podmienkach súčasného sveta, o súžití národov, o otázke zbrojenia, vojny a pokoja. Plne si uvedomujeme, aký dosah môže mať riešenie týchto otázok na konkrétny život robotníkov a robotníčok na celom svete.

Preto sme chceli po týchto našich rozhodnutiach poslať posolstvo dôvery, pokoja a priateľstva.

Milované dieťky! Na prvom mieste vás ubezpečujeme, že Cirkev vie o vašom utrpení, o vašich zápasoch aj nádejách; že vysoko hodnotí cnosti, ktoré zdobia vaše duše: odvahu, oddanosť, stavovskú zodpovednosť, lásku k spravodlivosti; že plne priznáva veľké služby, ktoré každý zo svojho miesta, často nepríjemného a opovrhovaného, preukazuje celej spoločnosti. Cirkev vám za toto vyjadruje našimi ústami svoju vďaku.

V týchto posledných rokoch nepúšťa zo zreteľa pracovné problémy, ktorých obsažnosť stále vzrastá. A ozvena, ktorú vo vašich radoch vyvolali najnovšie pápežské encykliky, ukazuje, že zmyšľanie a čítanie súčasného robotníka je zhodné s duchom jej najvyšších duchovných predstaviteľov.

Pápež Ján XXIII., ktorý cirkevné dedičstvo obohatil týmito neporovnateľnými posolstvami, si vedel nájsť cestu k vášmu srdcu. On vo svojej osobe zvýraznil všetku lásku Cirkvi k robotníkom, k pravde, k spravodlivosti, slobode a k dobročinnosti, ktoré sú základom svetového pokoja.

Aj my chceme byť svedkami tejto lásky Cirkvi voči vám. Preto vám hovoríme z celej úprimnosti svojich strán: Cirkev je vaša priateľka. Dôverujte jej. Smutné nedorozumenia z minulosti prídľho udržiavali nedôveru a nepochopenie medzi nami. Tým trpela aj Cirkev, aj robotnícka trieda. Dnes prišla hodina zmierenia a koncilová Cirkev vás pozýva sláviť ju úprimne, bez postranných úmyslov.

Cirkev sa usiluje, aby vás stále lepšie chápala. Ale i vy sa musíte snažiť pochopiť, čím je ona pre vás. Robotníci, vy prvoradi pripravovatelia veľkolepých premien, ktoré hýbu súčasným svetom, pochopte, že ak ich neoživí mocný závan ducha, prinesú ľudstvu miesto blaženosti nešťastie. Nie, nenávisť svet nespasí! A človek neutíši svoj hlad iba pozemským chlebom!

Nuž, prijmite posolstvo Cirkvi. Prijmite vieru, ktorú vám podáva a posviette si ňcu na cestu: je to viera Petrovho nástupcu, dvoch tisícov biskupov a celého kresťanského ľudu. Nech vám svietí! Nech vás vedie! Nech vám ukáže Ježiša Krista, vášho druhu v práci. Učiteľa, Spasiteľa celého ľudstva.

PREČOŽE... SA ČUDUJEME, ŽE SVATÝ CYRIL A METOD, KTORÝCH MOŽNO NAZVAŤ SYNMI VÝCHODU, PODĽA VLASTI BYZANTINCAMI, RODOM GRÉKMI, PODĽA POSLANIA RIMANMI, A ČO DO VÝSLEDKOV APOŠTOLÁTU SLOVANMI — PRE VŠETKÝCH SA STALI VŠETKÝM, ABY VŠETKÝCH ZISKALI PRE JEDNOTU KATOLÍCKEJ CIRKVI.
(Pius XI.)

Každý má právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženstva; toto právo zahrňuje v sebe i slobodu zmeniť svoje náboženstvo alebo vieru, ako aj slobodu prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru sám alebo spoločne s inými, či už verejne alebo súkromne, vyučovaním, prevádzaním náboženských úkonov, bohoslužbou a zachovávaním obradov.

18. článok Všeobecnej deklarácie ľudských práv

Vatikánska Synoda vyhlasuje: Ľudská osoba má právo na náboženskú slobodu. Táto sloboda záleží v tom, že všetci ľudia majú byť oslobodení od každého nátlaku zo strany jednotlivcov, spoločenských skupín a každej ľudskej moci tak, aby v náboženskom živote nik nebol nútený konať proti vlastnému svedomiu a nebránilo sa mu súkromne alebo verejne, individuálne alebo spoločne s druhými — v primeraných hraniciach — konať podľa vlastného svedomia.

CIRKEV VO SVETE

Nové gréckokatolícke arcibiskupstvo v USA — K doterajšiemu gréckokatolíckemu arcibiskupstvu vo Philadelphii (USA), kde je arcibiskupom Otec Ambroz Senyšín, pribudlo ďalšie. Začiatkom apríla t. r. sv. Otec Pavol VI. rozdelil pittsburghskú gréckokatolícku diecézu na dve časti. Prvú časť so sídlom v Munhalle povýšil na arcibiskupstvo. Prvým arcibiskupom sa stal doterajší biskup Otec Štefan Kočiško. Z druhej časti pittsburghskej diecézy bola vytvorená nová diecéza so sídlom v Parme. Na jej čelo sa dostal novovymenovaný exarch. o. Emil J. Miňhalík, doterajší gréckokatolícky farár v Rahway. Do jeho diecézy patria mnohí gréckokatolíci, pochádzajúci z východného Slovenska.

Prvé gréckokatolícke benediktinky — Na americkej pôde v obci Warend na štáte Ohio vznikol prvý kláštor sestier benediktínok východného — gréckokatolíckeho obradu. Slávnostný akt ustanovenia nového kláštora sa konal pod vedením gréckokatolíckeho arcibiskupa Otca Štefana Kočiška. Za prvú predstavenú zvolili matku Margitu Máriu Šimovú.

Rehoľný život a moderný svet — Sv. Otec prehovoril ku skupine rehoľníčok, ktoré študujú v pápežskom inštitúte Regina mundi v Ríme a zdôraznil, že rehoľný život nepatrí minulosti. Dogmatická konštitúcia O Cirkvi II. Vatikánskeho snemu zvlášť pripomína rehoľný život. Rehoľnice — povedal Pavol VI. — vybrali si s plným vedomím lepšiu časťku, je ňou láska k Bohu a milosrdenstvo.

Katolícka Cirkev v Anglicku rastie — Z najnovšej katolíckej ročenky vydannej v Londýne sa dozvedáme, že počet katolíkov v Anglicku a vo Walese vzrástol za minulý rok o 56 000. Zo 48 miliónov obyvateľov Veľkej Británie sú 4 143 000 katolíkami. Pekný vzrast ukazuje aj počet žiakov katolíckych škôl. Za minulý rok bolo v Anglicku 8000 konvertitov.

Laici na pomoc Cirkvi — New Yorkské arcibiskupstvo utvára skupiny laikov, ktoré sa budú starať o administráciu farností a budú pracovať aj v plánovaní sociálnej činnosti. Vo všetkých 407 farách sa utvorili výbory, ktoré majú nájsť schopných ľudí na túto prácu. Takýmto spôsobom sa budú môcť kňazi venovať viac duchovnej činnosti.

Biskupi Rodézie proti pripravovanej ústave — Katolícki biskupi Rodézie vydali vyhlásenie, v ktorom pokladajú projekt novej ústavy Rodézie vo viacerých bodoch za protirečivý s kresťanskými zásadami. Projekt novej ústavy neberie v úvahu dobro všetkých obyvateľov a usiluje sa upevniť moc jednej časti obyvateľstva nad druhou. Nie sú v ňom stopy po spravodlivosti a láske k blížnemu.

Cirkev v Peru spoločnosti — Arcibiskup Limy, kardinál Ricketts, oznámil listom vláde, že katolícka Cirkev v Peru robí dôkladnú inventarizáciu svojho majetku, aby ho mohla odovzdať celej spoločnosti. Peruánsky episkopát — píše kardinál — nemôže ostať ľahostajný ku spoločenskej krivde, ktorej dôsledkom je chudoba a hospodárska zaostalosť krajiny.

I. Blahozvesť

Aj Tebe, milý žiak, žiačka, sa chceme prihovárať na stránkach nášho časopisu. Spolu s Tebou ako verní priatelia chceme kráčať v ústrety Kristovi. On nás čaká. Ešte vtedy, keď chodil po zemi, povedal: „Dovoľte maličkým prísť ku mne, lebo ich je kráľovstvo nebeské.“ Všetkým nám zanechal veľký odkaz: „Milujte sa navzájom, ako som aj ja Vás miloval“. Svoju lásku k nám dokázal najlepšie tým, že sa dal za nás na kríž pribiť, aby zmyl naše viny a otvoril nám brány kráľovstva nebeského. Chceme, aby si Ho, milý mladý priateľ, lepšie poznal, nasledoval Ho a aj iným, svojim priateľom, spolužiakom zvestoval Jeho učenie.

Doma, v škole, na viditeľnom mieste visí kalendár. Na celom svete ľudia počítajú podľa kalendára dni, týždne, mesiace a roky. Na hodinách vlastivedy alebo dejepisu učíte sa o rôznych historických udalostiach. Pri odpovediach vždy udávate, že tá a tá udalosť odohrala sa v tom a v tom roku.

Ale naozaj, od ktorého dňa začal náš letopočet? Ľudia žijú na svete niekoľko tisícročí a náš letopočet nedosiahol ešte ani 2000 rokov.

Každý deň nám kalendár ukazuje, že uplynulo toľko a toľko rokov od určitého dňa, o ktorom by mali všetci ľudia vedieť.

Aký to deň nám teda pripomína kalendár?

Každý deň nám všetkým hovorí, že doteraz už uplynulo 1969 rokov od narodenia Isusa Christa, Syna Božieho, ktorý prišiel na svet, aby ukázal ľuďom cestu k pravde a spásu. Preto ho voláme Spasiteľom.

Treba si pripomenúť, že pred kresťanským letopočtom roky sa obyčajne počítali od založenia mesta Ríma. Po rozšírení kresťanstva sa roky začali počítat od narodenia Isusa Christa.

Príchod Isusa Christa predpovedali dávno pred jeho narodením proroci. Proroci boli múdri a spravodliví ľudia, ktorým Pán Boh dal schopnosť predpovedať ďalekú budúcnosť.

Spasiteľ sa narodil v palestínskom mestečku Betlehem. O živote, účinkovaní, zázrakoch, smrti a vzkriesení Isusa Christa je napísané mnoho kníh. Najstaršie z nich sa nazývajú Evanjeliami. Slovo Evanjelium (grécky evangelion-blahá zvesť) spočiatku nebolo označením knihy, ale znamenalo radostnú zvesť o spásu, ktorú priniesol Kristus a oznamovali, hlásali ju apoštoli. Všetko, čo je v Evanjeliách napísané, je dobrou zvesťou pre všetkých.

Evanjeliá napísali: Matúš, Marek, Lukáš a Ján, preto ich voláme evanjelistami.

Sv. Matúš apoštol, niekdajší mýtnik, napísal svoje Evanjelium v židovskej reči, hebrejčine, alebo pravdepodobnejšie v aramejčine (ktorou vtedy rozprávali palestínski Židia) pre kresťanov, pochádzajúcich zo židovstva. Neskoršie, pravdepodobne po roku 70 po Kr., táto kniha bola preložená do gréčtiny, a to je naše terajšie Evanjelium podľa Matúša.

Sv. Marek, žiak sv. Petra, napísal svoje Evanjelium v Ríme po grécky, majúc na zreteli požiadavky kresťanov, pochádzajúcich z pohanstva.

Sv. Lukáš, žiak sv. Pavla, prevzal veľa z Evanjelia sv. Marka, ale sám povyhľadával všetky pramene informácií, ktoré mu boli prístupné, a tak vypracoval Evanjelium, ktoré má väčší než ostatné, ráz Kristovho životopisu. Aj on písal po grécky v Grécku alebo azda aj v Ríme, kam nasledoval sv. Pavla, väzneného od 61. do 63. roku.

Sv. Ján napísal svoje Evanjelium po grécky v Efeze okolo roku 100. Bol najmladší z apoštolov, ktorých dlho prežil. Nenapísal tradičnú náuku, obsiahnutú v prvých Evanjeliách, ale svoju osobnú katechézu, ktorú veľmi často bol opakoval na mnohých miestach Malej Ázie. V jeho Evanjeliu nájdeme často podrobné životopisné a chronologické údaje, ktoré sú veľmi cennou pomôckou pri zisťovaní Kristových misionárskych ciest.

V našej dobe Evanjelium je najrozšírenejšou knihou na svete. Kto nepozná Evanjelium, nepozná to najdôležitejšie v živote.

Z NÁŠHO ŽIVOTA

Minister kultúry SSR Miloslav Válek prijal dňa 15. júla 1969 o. biskupa dr. Vasil'a Hopku a o. ordinára Jána Hirku, ktorí do jeho rúk zložili predpísaný sľub. Pri tejto príležitosti sa hovorilo o aktuálnych otázkach našej diecézy. Naši predstavitelia ubezpečili, že tak im ako aj všetkým našim veriacim leží na srdci trvalá konsolidácia a spravodlivé usporiadanie pomerov. Predstavitelia štátu vidia riešenie v spoločnom užívaní kostolov. Možnosťami realizácie aj tohto návrhu sa zaoberá tzv. medzicirkevná komisia. Zainteresované stránky v každom prípade chcú rešpektovať slobodu svedomia veriacich, ktorá je garantovaná našou ústavou a je formulovaná aj v dokumentoch OZN a II. vatikánskeho koncilu.

Prenesenie pozostatkov o. biskupa Pavla Gojdiča z Leopoldova

Z ciest Otca biskupa dr. V. Hopku — Niet takmer nedele a sviatku, aby Otec biskup dr. Vasil' Hopko nenavštívil niektorú farnosť alebo jej filiálku. V poslednom štvrťroku bol na posviacke chrámu v Havranci a v Jakovanoch, birmoval v Davidove, Stropkove, Sačurove, Novosade, Lutine, Prešove, navštívil veriacich v Malcove, Kapišovej, Šarišskom Štiavniku, Orlíku, Šarišskom Jastrabí, Pčolinom, Radvani, Čertižnom a i. Koncom mája a začiatkom júna podnikol cestu na Moravu, kde okrem iného posvätil základný kameň chrámu sv. Cyrila a Metoda v Ostrave.

Duchovné hody v Trebišove — Na záver školského roku pripravili du-

chovní otcovia oboch obradov (o. Oleár a o. Čech) pre trebišovskú mládež trojdňovú duchovnú obnovu. Prednášky, rozjímania a dialógy boli striedavo v gréckokatolíckom a rímskokatolíckom chráme. Potešiteľné je najmä to, že počas duchovnej obnovy sa mnohí mladí ľudia vyspovedali a pristupovali k spoločnému sv. prijímaniu.

Posviacka chrámu v Hrčeli — Na sviatok sv. Petra a Pavla zišlo sa do Hrčel'a (okr. Trebišov) niekoľkotisíc veriacich, aby boli svedkami posviacky nového chrámu. Pri tejto príležitosti obec navštívili Otec ordinár Ján Hirka a Otec kap. vikár Štefan Onderko. Moderný chrám si veriaci postavili v rekordnom čase. Bude slúžiť pre veriacich obidvoch obradov.

Posviacka základného kameňa — Otec dr. Mikuláš Bobák posvätil základný kameň pre gréckokatolícky chrám v Matysovej, okr. Stará Ľubovňa. Pamätný list, ktorý vložili do základného kameňa, prečítal iniciator stavby chrámu o. Mikuláš Kojkovič.

ODKAZY REDAKCIE

Máme svoj časopis! Vďaka Bohu. Po viacerých pokusoch a po mnohých urgenciách 23. VI. 1969 bolo povolené vydávanie tak slovenského SLOVA ako aj rusínsko-ukrajinského BLAHOVISTNIKA. Z technických dôvodov budú v prvom ročníku vychádzať namiesto raz za dva týždne — mesačne. Vďaka aj vám, naši priaznivci, za slová povzbudení, za listy, za ohlasy, na Slovo k 1100 výročiu úmrtia sv. Cyrila, na Kalendár gréckokatolíkov na rok 1969 a na Liturgiu sv. Jána Zlatoústeho.

V spolupráci so všetkými vami, dúfame, podari sa nám vytvoriť časopis, aký potrebujeme. Prosíme vás preto o príspevky, referáty, poznámky, námety — aj o pripomienky. Očakávame tiež dokumentačný materiál. Postupne si časopis vypracuje primerané rubriky.

Poštová novinová služba bude časopis rozširovať od 1. okt. 1969 (hláste sa preto u svojho poštového doručovateľa alebo na poštovom úrade). Dvtedy hláste sa o časopis na svojom gréckokatolíckom farskom úrade.

SLOVO — časopis gréckokatolíkov. Vychádza mesačne. Redakcia Košice, Moysesova 50, administrácia Prešov, ul. SSR č. 8. Vydáva Spolok sv. Vojtecha v Trnave v CN. Rediguje red. rada. Zodp. red. Ladislav Hučko. Tlačia Dukelské tlačiarne n. p., Prešov. Cena: 1 Kčs. — Pov. SÚTI č. 245/69 — sekr. z 20. VI. 1969. Rozširuje Poštová novinová služba. Objednávky do zahraničia prijíma Ústredná expedícia tlače, Bratislava, Gottwaldovo nám. 48.

Preto sa vynasnažíme na stránkach nášho časopisu napísať to, o čom hovorí Evanjelium. A to nie je rozprávka, výmysel, ale to, čo sa skutočne stalo, čomu verili, veria a vždy budú veriť milióny ľudí.

1100. VÝROČIE SV. CYRILA sa najviac oslavovalo na tom mieste, kde zomrel, kde je jeho hrob, to jest v Ríme. Pri tejto príležitosti došlo z Československa do Ríma okolo tisíc pútnikov so svojimi biskupmi. Gréckokatolíkov z Československa zastupovali o. dr. Štefan Ujhelyi a o. dr. Myron Podhajecký. V predvečer smrti sv. Cyrila Osservatore Romano priniesol na prvej strane latinský text **Apoštolského listu sv. Otca Pavla VI.**, ktorý je adresovaný biskupom, duchovenstvu a veriacim Československa. Po krátkom historickom úvode nasleduje časový význam sv. Cyrila. Záverom sv. Otec sa obracia k veriacim týmito slovami: „Budte presvedčení, že Apoštolská stolica v medziach možnosti chce a pokúša sa, aby najúčinnnejším spôsobom pomohla vám vo vašich potrebách. Tu spomíname, že tak, ako nás potešili príšle správy o stave gréckokatolíckej Cirkvi — a veľmi dúfame, že ten stav sa bude stále zdokonaľovať — podobne dôverujeme, že onedlho sa uskutoční aj právne usporiadanie Cirkvi na Slovensku.“

Pripomíname — keďže v tom čase mnohým táto skutočnosť ušla pozornosti — že pri príležitosti 1100. výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda v roku 1963 vtedajší sv. Otec Ján XXIII. vydal apoštolský list, ktorý začína slovami „Magnifici eventus“. V liste sv. Otec vyzdvihuje blahodarnú činnosť sv. bratov, keď hovorí: „Oni sú ako dve nebeské svetlá, čo osvecujú nastúpenú cestu. Sú stĺpmi svätej jednoty a určite sa mnoho prihovárajú za celé spoločenstvo, to jest za Cirkev a za národy zverené ich ochrane. Cyril a Metod sú akoby dve olivy, dva svetníky, dvaja poslovia mieru, ktorí stoja pred Pánom celej zeme.“

Na slávnostnej sv. omši pri príležitosti 1100. výročia sv. Cyrila, ktorá bola dňa 14. februára t. r. v bazilike sv. Petra v Ríme, povedal homíliu sv. Otec Pavol VI. V homílii oboznámil prítomných so životom oboch bratov sv. Cyrila a Metoda a s ich zásluhami, z ktorých prýšťa príklady a poučenia platné ešte aj dnes. Sv. Otec medziiným povedal, že II. vatikánsky koncil v snahe o liturgickú a pastoraálnu obnovu rozhodol, aby sa bohoslužby konali v jazyku každého národa. Týmto koncil potvrdil zásadu, ktorú sv. Cyril toľko obraňoval. Láska k všeobecnej Kristovej Cirkvi, ktorá združuje všetky národy pod vedením rímskeho pápeža, je oporným bodom diela a učenia sv. Cyrila. Významnou zásluhou sv. Cyrila je, že začal liturgiu v slovanskom jazyku, pretože chcel, aby sa ľud zúčastňoval povedome na bohoslužbe.

Na audienciu dňa 14. februára t. r., ktorá bola určená iba Slovákom a Čechom, prišiel aj československý veľvyslanec pri talianskej vláde dr. Vladimír Ludvík. Vpredu vedľa pápežského trónu bol postavený stól a na ňom dary sv. Otcovi od našich umelcov. Pozornosť sv. Otca vzbudila zvlášť krásne vypracovaná pergamená akad. maliara Mikuláša Klimčáka, ktorou sa gréckokatolíci na Slovensku prihlásili sv. Otcovi.

Mnohí účastníci rímskych osláv boli prítomní aj na gréckokatolíckych bohoslužbách v bazilike sv. Klementa dňa 15. februára t. r. a pri hrobe sv. Petra dňa 16. februára t. r.

Na slávnostnej akadémii na pápežskom Východnom ústave boli prítomní jedenásti kardináli a iné významné osobnosti. Celá akadémia vyznela mohutne a krásne a bolo to po prvý raz, že sa slovenské spevy predstavili takému významnému publiku. Zvlášť zapôsobil vystúpenie súboru Liptov z Hubej pod vedením Štefana Olosa.

19. februára t. r. boli na audiencii u sv. Otca oneskorení pútnici z východného Slovenska. S nimi prišli uctiť pamiatku veľkého apoštola aj iné skupiny. Skupina zo Slovenska spôsobila sv. Otcovi veľkú radosť, lebo boli v nej aj mnohí gréckokatolíci. Sv. Otec Pavol VI. sa im prihovril takto: „A medzi nimi chceme zvlášť pozdraviť skupinu gréckokatolíkov. Svojou prítomnosťou dokazujú tú milú skutočnosť, že ich Cirkev nielen žije a je vitálnou, ale je aj verejne priznaná a zorganizovaná. A toho je pre nás veľkou útechou.“ Všetkých pútnikov zo Slovenska pozdravil sv. Otec v ich materinskom jazyku: Vitajte nám milovaní Slováci. Tieto slová povedal po slovensky aj po taliansky: Benvenuti diletti Slovacchi. Na záver audiencie udelili sv. požehnanie aj prítomní biskupi Otec Ambróz Lazík a gréckokatolícky biskup Otec Michal Rusnák.

SVET SA STANE ALEBO KREŠŤANSKÝM ALEBO ZAHYNIET. PRIŠIEL ČAS POSLEDNÉHO, NAJVIŠŠIEHO ROZHODOVANIA. ČLOVEK SI MÁ VYBRÁŤ. ALEBO SA VRÁTI K OBYČAJNEJ ZVIERACKOSTI, KTORÁ NASLEDOVALA PO PÁDE, ALEBO Z NEJ VYJDE NAVŽDY. PRÍTOMNÝ STAV JE NAJHORŠÍ ZO VŠETKÝCH. ČLOVEK NEMÁ ZVIERACKU BLAŽENOSŤ ZO ZLA, ALE CITI VÝČITKY, LÚTOSŤ, ŠKRUPULE, KTORÉ MÁ V SEBE Z BOŽSKÉHO URČENIA, ZAPRETÉHO SÍCE, ALE NEZABUDNUTÉHO. MÁTE PRED SEBOU DVE VECI NA VÝBER, LEN DVE: ALEBO ZVIERA, URČENÉ K SAMOVRAŽDE, ALEBO KREŠŤANIA VYKUPENÍ A VYKUPUJÚCI. (Papini)

NÁŠ LITURGICKÝ SPEV VYŠIEL NA GRAMOFÓNOVÝCH PLATNIACH